

Trond og Kristin Lereng, Ryaveien 85, 2740 Roa - Mob. 99289936 tiurheimen@hotmail.com
www.tiurheimen.com

TVANGSAPPORT

av Trond Lereng

Man kan lese på ulike diskusjonsfora at fuglehundeeiere kritiseres for å bruke harde dressurmetoder. Jeg er overbevist om at det store flertallet av fuglehundeeiere er minst like opptatt av hundens ve og vel som alle andre hundeeiere. Ingen vil vel påføre hunden mer ubehag enn det som strengt tatt er nødvendig. Man får ikke noe godt samarbeid med sin jaktkamerat hvis ikke det gode tillitsforholdet er til stedet mellom hund og eier. Men det kritikerne ikke forstår er at det stilles ekstreme krav til en fuglehund sett i forhold til dens iboende instinkter. Det er også verdt å merke seg at kritikerne selv ikke har noen erfaring i å trene fuglehunder.

Tvangsapport er et dressurmoment som kritiseres mye. Man skal i den forbindelse huske på at det er meget stor forskjell på å apportere en trebukk på en lydighetsbane kontra det å apportere en nyskutt, blodig og varm rype. For ikke å snakke om en 4,5 kg's tung tiur.

For å få en sikker apportør som fungerer under alle forhold - selv om hunden er sliten, ura er bratt og været er dårlig - er tvangsapport den mest pålitelige metoden.

Man må også huske på at det er stor variasjon i mellom rasene, og individene. Har man i utgangspunktet en apportvillig rase er det som regel ikke nødvendig å lære disse hundene apport ved hjelp av tvang. Men det er en kjent sak at det ofte er langt vanskeligere å lære en setter apport i forhold til de tyske rasene. Setterne har ofte ikke motivasjonen til å utføre apport, og motivasjon er en viktig forutsetning for læring. Med motivasjon tenker vi ofte på hva vi har lyst til å gjøre, men innen læringspsykologien og etologien mener man med motivasjon en begavelse - et talent - for å utføre en handling. Vi kan bare se på rasenes historikk for å forstå forskjellen mellom de ulike rasene..

Det skrives som sagt mye om trening av fuglehunder. Også blant de som selv benytter seg av tvangsapport er kunnskapen liten om hvilke konsekvenser som fører til at hunden apporterer ved hjelp av tvang. Enkelte hevder at tvangsapport ikke innebærer bruk av straff. Det er feil! Hvis man skal trene hunder er det en stor fordel at man har kunnskaper om hvordan hunden lærer, og hvorfor den utfører det vi krever. Dette gjelder spesielt de som er instruktører, og tar seg godt betalt for det.

Tvangsapport er et meget godt eksempel på hvordan effektiv bruk av negativ forsterkning fungerer. Negativ forsterkning vil si at hyppigheten av en atferd øker - i dette tilfelle er det å gripe apportobjektet.

Som vi vet er det vanlig å klype hunden i øret for å fremkalle et ubehag / en smerte slik

Trond og Kristin Lereng, Ryaveien 85, 2740 Roa - Mob. 99289936 tiurheimen@hotmail.com
www.tiurheimen.com

at hunden åpner munnen for deretter å gripe apportobjektet. Klypet / smerten er positiv straff. Det vil si at vi bevisst påfører hunden et ubehag, og i det hunden griper er atferden under negativ forsterkning. NF er altså en konsekvens av den positive straffen. Dette såfremt at ubehaget opphører. Hunden har altså selv muligheten til å fjerne ubehaget ved at den griper. Og, husk negativ forsterkning kan ikke defineres som negativ forsterkning før ubehaget opphører, og det må inneholde et element av positiv straff for at tiltaket skal kunne defineres som NF. I dette tilfelle er det altså selve klypet i øret. Og her er det svært viktig å treffe med timingen. Ubeklaget må straks opphøre i det hunden viser ønsket atferd - nemlig å gripe objektet. Slik lærer hunden raskt at hvis den gjør som vi vil slipper den ubeklaget. Som vi vet forteller teorien oss at hunden utfører en handling enten for å oppnå et gode, eller for å unngå et ubeklaget. Forskning har også vist at hunden gjør mer for å unngå et ubeklaget enn det den gjør for å oppnå et gode (Guyton & Hall, 1996). I tilfelle med tvangsapport er det altså for å unngå ubeklaget.

Noen vil sikkert reagere på at man påfører hunden smerte for å få til en sikker apportør. Man må da huske på at vi som jegere også har et etisk ansvar i forhold til viltet. Det er viktig at viltet finnes, og avlives så raskt som mulig. Det viser seg også at hunder som lærer tvangsapport på den riktige måten etter hvert blir glade apportører, og returnerer med stolt holdning og viftene hale. For å lykkes med tvangsapport er det som tidligere nevnt svært viktig å treffe med "timing", samt å oppmuntre ved ønsket atferd og "løse opp" hunden ved lek og moro sammen med hundeeier.